Revisjon og Rådmann
Samarbeide eller Konflikt ?

Unni Skaar
rådmann Sarpsborg kommune

Framtidsrettet Åpen Respektfull Troverdig

Fremtidsrettet, Åpen, Respektfull og Troverdig

POLITI

Kommunen under lupen

- Internkontroll
- Innbyggere og Ansatte
- Forvaltningsrevisjon
- Statlige tilsyn
- Fylkesmannen, Fylkeskommunen, Direktorat, Departement
- Media og offentlig debatt

Hva skjer ?

Politikk og Administrasjon

Dialog rådmann - revisjon

- Årlig vurdering av risiko fra revisjonen
- Overordnet analyse – plan for forvaltningsrevisjon
- Oppstartmøter prosjekter – problemstillinger fra kontrollutvalget
- Høringsmøter - prosjekter
- Rapportering om funn

Dialog kontrollutvalg og rådmann

- Rådmannen orienterer kontrollutvalget om interne revisjoner
- Rådmannen og kontrollutvalgets leder holder hverandre oppdatert
- Deltar ved invitasjon i møter for å orientere. Viktig for å informere og bli orientert om kontrollutvalgets arbeid

Suksessfaktorer - samhandling

- Forvaltningsrevisjonsprosjekter må ha en god nytteverdi
- Tydelige problemstillinger
- Framdrift i arbeidet fra revisjonen
- Rett kompetanse på oppdraget
- Dialog - administrasjon skal følge opp anbefalinger/tiltak.
- Administrasjonen må orienteres om vesentlige funn.

Eksempel fra Sarpsborg når ting går galt.

- Sak om ytringsfrihet i Sarpsborg.
- Kontrollutvalget ba om innsyn i e-poster.
- Området er strengt regulert i lov og forskrift om personvern.
- Forskrift om kontrollutvalg § 5. Kontrollutvalget kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene

Ansatte skal ha grått og følt seg mobbet

I SØKELYSET: Arbeidsforholdene og ytringsfriheten til kommuneansatte har vært et omdiskutert tema den siste tiden. FOTO: Jari Morten Andersen Foto: Jari Morten Andersen

Av Pål Vikesland

08. desember 2014, kl. 07:26

Artikkelen er over 3 år gammel

Mobbing, oppsigelsestrusler, angiverkultur, helseproblemer. Dette er blant innspillene ansatte i kommunen har meldt fra om til kontrollutvalget.

Krever innsyn i ansat

●Rådmannen vil avslå kontrollutvalgets krav ● Sak om ytringsfrihet i k

Kontrollutvalget har bedt om innsyn i e-postkassene til flere kommuneansatte. Rådmannen anbefaler at kravet avslås.

PÅL VIKESLAND
pal.vikesland@sa.no
69111108

– Gjennom mine 11 år som leder av et kontrollutvalg, har jeg aldri noen gang opplevd at en rådmann aktivt forsøker å hindre at kontrollutvalget får innsyn i dokumenter og materiale som kontrollutvalget mener er nødvendig å se for å kunne gjøre jobben sin, sier Martin Engeset (H) til SA.

Omstridte saker

Etter en rekke artikler i SA om ytringsfrihetens kår blant de ansatte i Sarpsborg kommune, ba bystyret i mars kontrollutvalget vurdere ytringsfriheten i kommunen.

Bakgrunnen for forespørselen munner i flere interne saker i kommunen det foregående året.

● Våren 2013 var interne stridigheter i kommunens kulturenhet omtalt i SA.

● Og i mars i år fortalte SA om lærer ved Vartelg skole, Åse Bøe Saltbones, som mente hun ble degradert etter at hun skrev en omstridt e-post om kutt i spesialundervisningen.

● I kjølvannet av dette sto to tillitsvalgte ved en annen barneskole i Sarpsborg anonymt fram i SA og hevdet rektor truet med oppsigelse om de skrev en mail lignende den Åse Bøe Saltbones sendte ut.

Vil lese e-poster

Kontrollutvalget har nå bedt om innsyn i e-postkontoene hos til sammen seks ansatte i perioden hvor disse konkrete sakene pågikk eller ble omtalt.

Forespørselen begrunnes med at det er relevant å spørre om de enkelte sakene er «unikt tilfeldig, eller om det er uttrykk for en viltet lederkultur».

Dette kravet anbefaler altså rådmann Unni Skaar bystyret ikke å imøtekomme - foreløpig. Hun mener det er tvil om kontrollutvalget har rettslig hjemmel for kravet om innsyn.

Rådmannen peker på at dette er et stort inngripende tiltak overfor de berørte ansatte. Hun trekker også fram at innsynskravet er framsatt uten at man først har hatt samtale med de berørte personene, noe som ville vært et mindre inngripende tiltak.

Derfor har hun tatt saken til bystyret, som arbeidsgiver, for en prinsipiell avklaring. Det finnes ingen kjent forvaltningspraksis på området.

«Rådmannens arbeidsgiver-

get om innsyn» er tittelen på den omfattende saken. Den var i utgangspunkt unntatt offentlighet, men SA har bedt om, og fått delvis innsyn i, dokumentene i saken.

Saken går for lukkete dører i kveld.

Juridisk dilemma

Det er altså stor uenighet mellom Martin Engeset og Unni Skaar i saken. Rådmannens hovedbegrunnelse for å nekte innsyn er det juridiske dilemmaet som ligger i å offentliggjøre kommunalt ansattes personlige e-poster.

Skaar støtter seg til uttalelser fra eksperter i både Datatilsynet og det anerkjente advokatfirmaet Føyen i Oslo.

Datatilsynet konkluderer med at kommunen har gjort rett i å sette spørsmålstegn ved om kontrollutvalget faktisk har nødvendig rettslig grunnlag for å få medhold i forespørselen.

Advokatfirmaet Føyen peker på at innsynet trolig kan gjennomføres på lovlig måte, men peker også på at det er en del «usikkerhet ved konkusjonene».

Varslersaker avsluttet

Skaar anbefaler bystyret å be kontrollutvalget vurdere hvorvidt det skal gjennomføres en såkalt forvaltningsrevisjon om temaet ansattes ytringsfrihet, slik det opprinnelige vedtaket lød. En slik revisjon vil da gjennomføres av Østfold kommunerevisjon, og behandles politisk av kontrollutvalget og bystyret.

– Betyr dette at dere mener kontrollutvalget går utover sitt mandat når det bes om innsyn i ansattes e-poster, Unni Skaar?

– Det må være opp til bystyret å avgjøre om kontrollutvalget går ut over sitt mandat. Jeg har som arbeidsgiver vansett en plikt til å vurdere lovligheten i et så sterkt virkemiddel som et innsyn i ansattes e-post vil være, svarer Skaar.

Dersom kommunerevisjonen ber om innsyn i ansattes e-poster, vil rådmannen legge det fram for ny politisk behandling.

I tillegg peker Skaar på at kommuneledelsen i perioden etter at forholdene ble kjent har gjennomgått de konkrete sakene, og at alle har fått en form omforent løsning.

– Dersom kontrollutvalget skal granske noe videre bør det være kommuneledelsens gjennomgang av disse sakene, og ikke personlige e-postkontoer.

KONTROLLUTVALGET

- Fører tilsyn og kontroll med kommunale forvaltningen på vegne bystyret.
- Ledes av Martin Engeset (H).
- Største utvalg der opposisjonen har flertall.

UNDER LUPEN: *Ytringsfrihet i Sarpsb org kommune er igjen tema når bystyret i dag møtes.*
FOTO: JARL MORTEN ANDERSEN

– Rådmannen trenerer saken

Kontrollutvalgets leder, Martin Engeset (H), mener rådmann Unni Skaar bevisst stikker kjepper i hjulene for utvalgets arbeid.

Engeset viser til kommunelovens § 77, som han mener gir utvalget hjemmel for innsyn i de kommuneansattes e-poster.

«Kontrollutvalget kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av tausheitsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene,» heter det i lo-

– Det at rådmannen nå gjennom lengre tid har forsøkt å trenere og stikke «kjepper i hjulene» for kontrollutvalgets innsyn, har både forsinket og vanskeliggjort utvalgets viktige arbeid med denne saken. Samtidig opplever kontrollutvalget at dette i beste fall er feilaktig lovanvendelse og i verste fall høyst kritikkverdig og lovstridig, sier Engeset til SA.

Bystyret i Sarpsborg har tradisjon for å samle seg enstemmig om kontrollutvalgets anbefalinger i deres saker. Hva som vil skje under bystyrebehandlingen i kveld, er foreløpig usikkert.

– Jeg kan umulig forestille meg at bystyret i kveld vil

eget Kontrollutvalg. I så tilfelle vil det være meget alvorlig og neppe styrke kommunens omdømme, mener Martin Engeset.

Til dette svarer Skaar:

– Kommunelovens paragraf 77 omhandler opplysninger som finnes «hos kommunen». Kontrollutvalget har allerede fått innsyn i alle opplysninger som finnes «hos kommunen» i denne saken, derblant rapporter fra avsluttete varslingssaker. Verken rådmannen eller kontrollutvalget kan uten videre kreve innsyn i ansattes e-poster. E-post er å regne som ansattes eiendom. Innsyn i e-poster regulereres av personopplysningsloven, som stil-

es e-poster

munen for lukkete dører i bystyret i dag

sa.
onsdag
SARPSBORG ARBEIDERBLAD
26. november 2014
Nr. 274
Årgang 115
Løssalg kr. 30

«Vi vet nå at tusenårsjubileet i Sarpsborg blir noe stort»
MARIT BJØRNLAND,
Daglig leder iSarpsborg
SIDENE 8-9

DRAMATISK VEDTAK: *Leder Martin Engeset (H) ledet i går sitt siste møte som kontrollutvalgsleder.* FOTO: TOBIAS NORDLI

Sier fra seg kontrollen

KOMMUNEBRÅK: Samtlige av kontrollutvalgets medlemmer trekker seg fra vervene sine. Bystyrets innsynsnekt i kommuneansattes datamateriale ble utslagsgivende.
SIDE 6-7

KAN FÅ 42 NYE ÅRSVERK

Skatteetaten skal trolig overta skatteopkrever-oppgavene og det betyr 42 nye årsverk til Sarpsborg.

PAR DØMT FOR SYKLIST-VOLD

Kjæresteparet irriterte seg sånn over syklisten som vinglet i veibanen at de banket ham opp.

TA ET SKJERF, OG GI DET BORT

Jorunn Askerad håper sarpinger vil fornyne seg av de oransje skjerfene og gi varme til dem som fryser.

Rådmann er inhabil

SKAL ETTERGÅS: Hvordan har kommuneledelsen opptrådt i saken om ansattes ytringsfrihet? Det er blant spørsmålene som nå skal besvares. FOTO: Jarl MORTEN ANDERSEN Foto: JARL MORTEN ANDERSEN

Av Pål Vikesland

13. november 2014, kl. 10:05

Artikkelen er over 3 år gammel

Kommuneledelsens håndtering av saker om ansattes ytringsfrihet skal gjennomgås. I den saken er rådmann Unni Skaar inhabil.

DEL

Det har kommunens forhandlingsutvalg bestemt.

– Det er naturlig med en setterådmann i en slik sak, sier forhandlingsutvalgets leder Linda Engsmyr (Ap) til SA.

ANNONSE

Frikjent

FÅR ROS: Kommuneledelsens rutiner for ivaretagelse av ytringsfrihet i kommunen har vært gode, slår Østfold kommunerevisjon fast i sin rapport. Foto: Jari Morten Andersen

– Det er ingen vinnere her

SER FRAMOVER: Rådmann Unni Skaar er lettet over rapporten som konkluderer med at kommunen har gode rutiner. FOTO: Jarl M.Andersen Foto: Jarl M.Andersen

Av Pål Vikesland

23. april 2015, kl. 06:31

Artikkelen er over 3 år gammel

Lettelse. Men ingen seiersfølelse. Slik beskriver rådmann Unni Skaar rapporten som sier at ytringsfriheten i Sarpsborg kommune er godt ivaretatt.

KRITISK: *Martin Engeset.*
FOTO: TOBIAS NORDLI

SLAKTER RAPPORTEN

Tidligere kontrollutvalgsleder Martin Engeset er ikke spesielt imponert over Østfold Kommunerevisjons rapport.

Forsoner seg med at ikke alt besvares

Rapporten gir ikke alle svar, men nå er det viktig å ta lærdom og se framover,

Det mener Utdanningsforbundet Sarpsborgs leder Mariann

faktisk ble innmeldt som en varslingssak eller ikke. Christensen er kritisk til at revisjonen ikke har intervjuet alle involverte parter i denne prosessen, og at rapporten ikke sier noen om hvordan deler av pro-

varslingssak, og ikke en personalsak.

Tirsdag offentliggjorde også Utdanningsforbundet en uttalelse i kjølvannet av revisjonens rapport.

«At flere av sakene som om-

Christensen holder fast ve
dette budskapet, men poengte
rer viktigheten av å gå videre
Hun har også tro på at den opp
rivende prosessen fører til for
bedring.

- Situasjonen er nå endret

Vi lærte og erfarte mye !

Det er mange vinnere

Østfold kommunerevisjon (ØKR) frikjenner Sarpsborg kommunes ledelse etter at flere ansatte mener kritiske ytringer har ført til reaksjoner eller trusler om reaksjoner fra sentrale ledere. Revisjonen mener at ansattes ytringsfrihet er ivaretatt av kommuneledelsen og at ledelsens håndtering av konkrete varslingssaker har vært tilfredsstillende.

Selv om kommunen i hovedsak er frikjent og ingen syndebukker er utpekt, har saken vært en vekker - spesielt for kommuneledelsen. Rådmann Unni Skaar understreker at denne saken ikke bare handler om regler, men om holdninger. Bevisstheten rundt det har økt.

Hvorfor gikk det galt?

- Var saken godt nok håndtert fra rådmann?
- Var det tydelig problemstilling fra bystyret?
- Framdrift og metode?
- Var det riktig kompetanse?
- Var det dialog mellom kontrollutvalg og rådmann?

Framtidsrettet Åpen Respektfull Troverdig